

VIII inci MİLLETLERARASI BOTANİK KONGRESİ (*)

1949 da Stockholm'da toplanmış olan VII inci Milletlerarası Botanik Kongresinde VIII inci Kongrenin Paris'de yapılmasına karar verilmiş idi. Bu karar üzerine harekete geçen fransız botanikçileri Kongre hazırlığına çok erken başlamışlar ve Kongre hakkındaki ilk sirküleri (No. 1) Nisan 1953 de bütün alâkâhlara yollamışlardı. Bu ilk sirkülerden sonra Kongrenin açılış gününe kadar daha 3 sirküler dağıtıldı. Bu sirkülerden ilk ikisi (No. 1 ve 2) 7 lisan üzerine (Fransızca, İngilizce, Almanca, Rusça, İtalyanca, İspanyolca ve Portekizce) diğerleri ise Fransızca ve İngilizce olmak üzere iki lisan üzerine tertiplenmiştir. Bu sirkülerde toplantı hakkında (Kongrenin yeri, toplanış şekli, mevzular, seksiyonlar, kayıt vs.) geniş izahat bulunmaktaydı.

Program : Kongre 2 Temmuz 1954 Cuma günü saat 10 da Sorbonne'un büyük anfisinde yapılan bir merasim ile açıldı. Gine aynı yerde 13 Temmuz 1954 Salı günü saat 17 de yapılan bir merasim ile nihayet buldu. Post Kongre ise 22-26 Temmuz tarihleri arasında Nice'de yapıldı.

Açılış günü sabahı Kongreye iştirâk eden her şahsa 13×21 sm. eb'adında 94 sayfalık bir kitap olan Kongre Programı dağıtıldı. Bu programda Kongre devamınca yapılacak olan bütün tebliğlerin yerleri ve tarihleri seksiyonlara göre gösterildikten başka, programın basıldığı tarihe kadar, Kongreye iştirâk edeceklerini bildiren bütün şahısların isim ve adreslerini gösteren bir cedveli de ihtiva etmekte idi. Bundan başka bütün üyelere bir üyelik kartı, üzerinde üyenin adı ve soyadı yazılı, göğüseye takılacak, bir işaret plakası ve üyenin yapacağı tebliğin tarih ve yerini gösterir bir kart verdiler. Bunlardan başka faal üyelere 6 cilt tutarında kongre raporları ile bir ciltlik bir fransız botanik tarihi hediye edildi. Bütün bunlardan başka Kongre devamınca her gün, fransızca ingilizce olarak, 1-2 sayfalık bir Tebliğ, neşredildi. Bu tebliğde umumî programda yapılan değişiklikler, ilâveler, geziler hakkında bilgi vs. gösterilmekte idi.

(*) 12 Kasım 1954 tarihinde Doç. Dr. Turhan Baytop tarafından Biologi Enstitüsünde yapılan konuşmanın hülâsasıdır.

Seysiyonlar : Toplantı 27 büyük seksiyona ayrılmış idi. Her seksiyon ise ekseriya bir çok alt seksiyonlara ayrılıyordu. Meselâ Fizyoloji seksiyonu 4 alt seksiyona ayrılmış idi. Her seksiyonun bir genel sekreteri ve her oturum için bir başkan ve sekreter seçilmiş bulunuyordu. Bu kadar çok seksiyonun aynı zamanda çalışabilmesini temin için Quartier Latin'de bulunan hemen bütün resmî binaların salonları Kongre emrine verilmişti. İlk gün üyelere dağıtılan, hususî suretle bu kongre için hazırlanmış olan, bir plân ile toplantıların yapıldıkları salonlar kolaylıkla bulunabiliyordu.

İştirâk : Toplantıya 50 muhtelif memlekete mensup 3000 e yakın şahıs iştirâk etmiş idi. Gelenlerin ekserisini Amerikalılar ve İngilizler teşkil ediyordu ve bu yüzden de kongre de en ziyade İngilizce konuşulmakta idi. Türkiyeden, ekserisi İstanbul ve Ankara Üniversitelerinden olmak üzere 15 kişi kadar Kongreye iştirâk etmiş idi.

Konuşulan mevzular: Kongrede 1000 e yakın tebliğ yapılmıştır. Mevzuların çok değişik ve spesialize olması yüzünden burada umumî bir şey söylemek mümkün değildir. Bununla beraber bazı mühim mevzular üzerinde geniş konuşmalar yapılmıştır.

I — Fotosentes meselesi : Bu mesele bugün atom enerjisi meselesinden daha mühim gibi gözükmektedir. Zira bu mesele tamamen halledilip geniş havuzlarda taklit edilebildiği gün insanlığın ihtiyacı olan karbonhidratlar ve proteinler bu havuzlarda yapılabilecek ve insanlığı sık sık tehdit etmekte olan açlık meselesi de kendiliğinden ortadan kalkmış olacaktır. Mesele henüz halledilmemiştir, fakat çalışılmaktadır.

II — Tabiatı koruma : Tabiatın servetleri şüphesiz ki tükenmez değildir. Bunlardan iyi bir şekilde istifade etmek ve fakat gelecek nesilleri de düşünmek şimdiki neslin vazifesidir. Bu husustada konuşmalar yapılmış ve ciddî kararların alınması temenni edilmiştir. Bu husus, meselâ ormanlarımız bakımından, memleketimizi de yakından alâkadar etmektedir.

III — Bitkisel menşeli ilâçlar : Bu mesele bilhassa 14 üncü seksiyonda konuşulmuş ve bu hususta bir çok tebliğler yapılmıştır. Bugün tedavi sahasında kullanılmakta olan ilâçların ekserisinin bitkisel menşeli olması ve *Rauwolfia*, *Ammi*, *Strophanthus*, *Liquiritiae* vs. türlerinden son seenelerde elde edilen bileşiklerin tedavi sahasında kazandıkları başarılar bir çok nebatların farmakolojik bakımından yeniden gözden geçirilmesine sebep olmuştur. Bu çalışmalar halen devam etmektedir.